

Tisková zpráva

Jednota tlumočnicků a překladatelů, Audiovizuální sekce

Praha, 13. října 2025

Alarmující závěry prvního výzkumu o pracovních a finančních podmínkách českých překladatelů titulků a dabingu

Audiovizuální sekce Jednoty tlumočnicků a překladatelů (JTP) provedla vůbec první dotazníkové šetření o pracovních a finančních podmínkách českých překladatelů titulků a dabingu. Podle zjištění si překladatelé v průměru v těchto profesích vydělají do 10 000 Kč měsíčně. Většina překladatelů a překladatelek tedy musí svoje klienty, kterými jsou většinou velké nadnárodní korporace, dotovat.

Dotazník, na kterém je vystavěna závěrečná zpráva výzkumu, sestavili členové Audiovizuální sekce JTP v pracovní skupině pod vedením překladatelky Lucie Olešové a s pomocí pracovní skupiny sociologa Petra Mezihoráka, která dotazník a výsledky zpracovala. Inspirací byly dotazníky z podobných šetření v jiných evropských zemích. Záměrem provedeného šetření bylo získat vůbec první data o pracovních a finančních podmínkách českých překladatelů titulků a dabingu.

Ze šetření mezi 111 respondenty vyplývají znepokojivé informace. Typickým respondentem je žena mezi 30–39 lety, která se profesionálnímu překládání v audiovizi věnuje přes 10 let a má na svém kontě více než 200 audiovizuálních děl. Za rok je schopná přeložit až 5 000 minut obsahu. I takto zkušená profesionálka si však překládem audiovizuálních děl vydělá maximálně 10 000 Kč měsíčně a příjem z této činnosti činí maximálně čtvrtinu jejích příjmů.

„Audiovizuální překlad je lákavý obor, ale kvůli nízkým sazbám představuje spíše doplňkovou činnost. Pro překladatele je téměř nemožné překonat 150 Kč za minutu díla, což je přitom prakticky hraniční sazba k uživení. Většina profesionálů tím pádem nadnárodní společnosti, ale i televizní kanály na českém trhu dotuje z jiné výdělečné činnosti,“ říká Lucie Olešová, která průzkum vedla. „Většina autorek a autorů překladů o ceně své práce nevyjednává, což vede k deformaci ohodnocení na dlouhodobě těžko udržitelné hodnoty. I pomocí doložek o mlčenlivosti bylo a je aktivně bráněno, aby překladatelé o svých pracovních podmínkách otevřeně hovořili, a tak získávali důležité informace k tomu, aby o nich mohli poučeně vůbec vyjednávat,“ dodává sociolog Petr Mezihorák, který se svou skupinou dotazníky zpracovával.

„Ve výzkumu se nám potvrdilo to, co jsme dávno tušili,“ říká mluvčí Audiovizuální sekce JTP Miroslav Pošta, „a sice, že v drtivé většině vysokoškolsky vzdělaní, sečtělí a pečliví lidé, kteří zpřístupňují tisíce hodin zábavy a vzdělání českým divákům, nejsou často schopni dosáhnout ani minimálních mzd v odvětví, kterým protékají miliardy dolarů. Odměny v audiovizi se totiž od roku 2017 v podstatě nezměnily, přičemž české hospodářství prošlo několika lety

dvouciferného inflačního růstu cen, streamovací služby zdražují předplatné a cena sledování audiovize obecně roste.” Ani nárůst průměrné či důstojné mzdy se do odměn za práci překladatelů nijak nepromítá. Jednota tlumočnicků a překladatelů bude tedy z výzkumu vycházet při jednáních se zahraničními partnery, ministerstvem kultury a zahraničními i domácími zadavateli s cílem podmínky pro překladatele zlepšit.

Ze šetření také vyplývá překvapivý závěr ohledně využití umělé inteligence. Téměř nikdo z překladatelů nástroje AI zatím nevyužívá a nabídky na editaci strojových překladů odmítá. „Navzdory obecné představě, že umělá inteligence zvládne cokoli, shledáváme, že audiovizuální překlad AI neumí a že přeložený text pro diváka dramaticky degraduje,“ říká jeden z respondentů, audiovizuální překladatel Vojtěch Kostih, který má na svém kontě přes 3 000 audiovizuálních děl. „Moduly AI jsou dokonce tak nepoužitelné, že jedna z obřích nadnárodních korporací, která administruje překlady populárních filmů a seriálů, modul umělé inteligence ze svého cloudového nástroje pro překlad titulků zcela odebrala,“ dodává. Přesto mnozí překladatelé a překladatelky vnímají svoji práci vzhledem k rozvoji technologií jako ohroženou.

Většina překladatelek a překladatelů v audiovizi se dle šetření shoduje na tom, že přestože téměř neznají volné víkendy, nedočkají se uznání od těch, pro které pracují, a jejich výdělků jsou hluboce pod úrovní důstojné i minimální mzdy a nerostou, vnímají svoji práci jako poslání, které by nemohli vykonávat bez toho, aby je bavilo. Nicméně i tak kvůli trvale se zhoršujícím podmínkám uvažuje o odchodu z oboru více než třetina respondentů.

Celou analýzu výsledků průzkumu naleznete na webové stránce JTP, Audiovizuální sekce.

Se závěry průzkumu seznámí zástupci Jednoty tlumočnicků a překladatelů veřejnost a média v bloku Pracovní podmínky audiovizuálních překladatelů v 15.00 na Jeronýmových dnech, které se konají 18. 10. 2025 v sídle JTP, Senovážné náměstí 23, Praha.

Více informací poskytnete:

Lucie Olešová E-mail: olesova.lucie@gmail.com,
jtp@jtpunion.org
Tel: 720 505 064